

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност

Енемона АД („Дружеството-майка“) първоначално е регистрирано като колективна фирма през 1990 година, а през 1994 Дружеството-майка е пререгистрирано като акционерно дружество. Дружеството-майка е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с ЕИК 020955078. Адресът на Дружеството-майка по съдебна регистрация е в гр. Козлодуй, ул. Панайот Хитов 1А. Дружеството има статут на публично акционерно дружество и акциите от капитала му са регистрирани в Комисията за финансов надзор с цел търговия на Българската фондова борса. Основен акционер в Дружеството към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 е ДичкоПрокопиев. През финансовата година не е имало промени в правния статус на Дружеството.

Предметът на дейност на Дружеството-майка е строително-монтажни дейности, което включва всички строителни дейности, от инженеринг до монтаж и строителство. Ръководството разглежда оперативната дейност на Дружеството-майка на базата на индивидуални проекти и като един оперативен сегмент.

Към 31 декември 2013 и 2012 в Групата работят съответно 1 276 и 1 498 служители.

Към 31 декември 2013 в консолидация се включват следните дъщерни дружества на Компанията-майка:

Дружество	Описание на дейността	Дял	
		Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Енемона Ютилитис АД	Търговия на електроенергия	92.25%	97.24%
ФЕЕИ АДСИЦ	Дружество със специална инвестиционна цел – секюритизация на вземания	88.20%	88.97%
Пирин Пауър АД	Проектиране и изграждане на проекти в енергетиката	100.00%	100.00%
ФИНИ АДСИЦ	Дружество със специална инвестиционна цел – покупка на недвижими имоти	69.23%	69.23%
Хемусгаз АД	Изграждане на компресорни станции	50.00%	50.00%
Еско инженеринг АД	Проекти за отопление и климатизация	99.00%	99.00%
ТФЕЦ Никопол ЕАД	Изграждане на електроцентрали	100.00%	100.00%
Неврокоп-газ АД	Търговия с газ	90.00%	90.00%
ЕМКО АД	Строителни договори	77.36%	77.36%
Регионалгаз АД	Проекти за газификация	50.00%	50.00%
ФЕЦ Младеново ЕООД	Проекти за фотоволтаична централа	100.00%	100.00%
Артанес Майнинг Груп АД	Проучване на минерални ресурси	90.00%	90.00%

Базата и принципите за изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет са оповестени в бележка 2.2 и 2.3 по-долу.

Дейности в чужбина:

През 2013 Групата започна подготвителни дейности по изпълнението на строителен договор в Англия и регистрира клон в Англия. През август 2012 Групата започна изпълнението на строителен договор в Норвегия и в тази връзка регистрира клон в Норвегия. През юни 2011 Групата започна да извършва строително-монтажни дейности в Германия чрез място на стопанска дейност. През месец май 2010 Групата регистрира клон в Република Словакия във връзка с изпълнение на строителен договор.

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. Организация и основна дейност (продължение)

Регионалгаз АД е дъщерно дружество на Енемона Ютилитис АД, което към 31 декември 2013 и 2012 притежава 50% от акциите на Регионалгаз АД, или прякото участие на Групата в Регионалгаз АД е 50%.

Ръководството на Групата счита, че инвестициите в Регионалгаз АД и Хемусгаз АД не представляват съвместно контролирана дейност, тъй като Дружеството управлява финансовата и оперативната политика на тези дружества.

На 19 юли 2013 Енемона АД продаде 112,300 броя обикновени акции, представляващи 4,99% от капитала на Енемона Ютилитис АД. След продажбата Групата притежава 92,25% от капитала на Енемона Ютилитис АД.

На 25 септември 2013 Енемона АД продаде 30,000 броя обикновени акции, представляващи 0,77% от капитала на ФЕЕИ АДСИЦ. След продажбата Групата притежава 88,20% от капитала на Енемона Ютилитис АД.

Преустановени дейности

През 2012 Групата е продала своя дял в Енемона Гълъбово АД, което е представено като преустановена дейност в сравнителната информация на настоящия консолидиран финансов отчет.

Към 31 декември 2012 текущият резултат на дружеството към датата на сделката и резултата от сделката са представени в консолидирания отчет за всеобхватния доход като преустановени дейности.

2. Счетоводна политика

2.1 Обща рамка на финансово отчитане

Този консолидиран финансов отчет е изготвен във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО

Стандарти и разяснения влезли в сила в текущия отчетен период

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **МСФО 13 Оценяване по справедлива стойност**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – хиперинфлация и премахването на фиксирани дати за дружества**, прилагащи за първи път МСФО, приети от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО – Правителствени заеми**, приети от ЕС на 4 март 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване** – нетиране на финансови активи и финансови пасиви, приети от ЕС на 13 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети** – представяне на пера от друг всеобхватен доход, приети от ЕС на 5 юни 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2012);
- **Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода** – отсрочени данъци: възстановимост на активи, приети от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – подобрения при отчитането на доходите на персонала при напускане, приети от ЕС на 5 юни 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2009-2011)**, произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСС 1, МСС 16, МСС 32, МСС 34) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013);
- **КРМСФО 20 Разходи за премахване на отпадъци по време на производство в открита мина**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013).

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на Групата.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от ЕС към датата на одобряване на настоящия консолидиран финансов отчет, но все още не са влезли в сила:

- **МСФО 10 Консолидирани финансови отчети**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСФО 11 Съвместни споразумения**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСС 27 (ревизиран през 2011) Индивидуални финансови отчети**, приет от ЕС на 11 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **МСС 28 (ревизиран през 2011) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия**, приет от ЕС на 11 декември 2012(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни ангажименти и МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия–Ръководство за преминаване**, приет от ЕС на 4 април 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 Оповестяване на дялове в други предприятия и МСС 27 (ревизиран през 2011) Индивидуални финансови отчети – Инвестиционни дружества**, приет от ЕС на 20 ноември 2013 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне- Нетиране на финансови активи и финансови пасиви**, приети от ЕС на 13 декември 2012 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014).
- **Изменения на МСС 36 Обезценка на активи – Оповестяване на възстановимата стойност за нефинансови активи**(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014);
- **Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване –Новация на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране**(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014).

2. Счетоводна политика (продължение)

2.1 Обща рамка на финансово отчитане (продължение)

Промени в МСФО (продължение)

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните стандарти, изменения на съществуващи стандарти и разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет:

- **МСФО 9 Финансови инструменти и последващите изменения** (ефективната дата все още не е определена);
- **Изменения на МСС 19 “Доходи на наети лица”** - Планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014),
- **Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2010-2012), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24 и МСС 38)** основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2014);
- **Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2011-2013), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 3, МСФО 13 и МСС 40)** основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (измененията са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 юли 2014);
- **КРМСФО21 Налози**(в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014)

Групата очаква, че приемането на тези стандарти, изменения на съществуващите стандарти и разяснения няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата в периода на първоначалното им прилагане.

В същото време, отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Групата, прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху консолидирания финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

2.2 База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на историческата цена, с изключение на определени финансови инструменти и намерената стойност на сградите при прилагане за първи път на МСФО.

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на текущото начисляване и действащото предприятие.

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. Счетоводна политика (продължение)

2.3 Принципи на консолидация

Към 31 декември 2013 и 2012 Групата се състои от Компанията-майка и дъщерните дружества изброени в бележка 1.

Дъщерно дружество е дружество, което Компанията-майка може да контролира чрез определяне на финансовата му и оперативна политика, или по друг начин, в степен която му позволява да извлича икономическа изгода от дейността му. Най-често упражняването на контрол е съпроводено с притежаване на повече от половината от правата на глас в дадено дружество.

Отчетите на дъщерното дружество подлежат на пълна консолидация от момента, в който контролът бъде придобит ефективно от Компанията-майка и се изключват от консолидирания отчет, когато дружеството престане да бъде контролирано от Компанията-майка.

Когато е необходимо са извършени корекции и рекласификации на финансовите данни от индивидуалните отчети на дъщерните дружества с цел уеднаквяване на счетоводните им политики с политиката на Компанията-майка.

Всички съществени вътрешно-групови салда и вътрешно-групови сделки и произтичащите печалби и загуби са елиминирани в резултат на консолидационните процедури.

Неконтролиращият дял в дъщерни дружества се оповестяват отделно от собствения капитал на Групата. Участието на неконтролиращи акционери се оценява при първоначалното признаване на бизнес комбинацията по един от следните два начина: (1) по справедлива стойност или (2) като пропорционалния дял на неконтролиращите участия в справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество. Изборът на метод за първоначално отчитане на неконтролиращите участия се прави отделно при всяка бизнес комбинация. При последващо оценяване, салдото на неконтролиращите участия се определя като към първоначално признатото салдо се прибави дела на неконтролиращите акционери в промените в собствения капитал на дъщерното дружество. Всеобхватният доход се разпределя към неконтролиращите участия дори когато това води до отрицателно салдо на неконтролиращите участия.

При придобиването им инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по метода на покупката, който включва идентифициране на придобиващия, определяне цената на придобиване и разпределение на цената на придобиване между придобитите активи и поетите пасиви и условни задължения. Цената на придобиване се определя като съвкупност от справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и капиталовите инструменти, емитирани от придобиващия, в замяна на контрола над придобивания, както и разходите пряко свързани със сделката. Превишаването на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания, се отчита като репутация. В случай, че цената на придобиване е по-ниска от дела на инвеститора в справедливата стойност на нетните активи на придобитото дружество, разликата се признава директно в отчета за всеобхватния доход.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.3 Принципи на консолидация (продължение)

Предприятия, в които Групата има значително влияние, но не и контрол, са включени в консолидирания финансов отчет като асоциирани дружества (виж бел. 2.13). Значително влияние е правото на участие във финансовите и оперативни решения на асоциираното предприятие, но не и контрол върху тези решения.

2.4 Бизнес комбинации

Съгласно изискванията на МСФО 3 Бизнес комбинации, бизнес комбинацията е обединяване на отделни предприятия или бизнеси в едно отчитащо се дружество. В случай, че дружество придобива контрол над друго дружество, което не представлява отделен бизнес, обединяването на тези дружества не се счита за бизнес комбинация. Бизнес комбинацията се отчита по метода на покупката съгласно изискванията на приложимите стандарти.

Когато в отчетни периоди след придобиването на контрола в дъщерното дружество настъпят промени, в участието на Компанията-майка в дъщерното дружество, без това да води до загуба на контрол, промените се отчитат като операции със собствения капитал (т.е. операции със собствениците в качеството им на собственици). При такива обстоятелства преносните стойности на контролиращите и неконтролиращите участия се коригират, за да отразят промените в относителните им участия в дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която се коригират неконтролиращите участия, както и справедливата стойност на платеното или полученото възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на Компанията-майка.

Когато Групата изгуби контрол върху свое дъщерно дружество, печалбата или загубата от сделката се определя като разликата между (1) общата сума на справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на остатъчния дял в дружеството и (2) отчетната стойност на активите (вкл. репутация), пасивите и неконтролиращото участие на продаденото дружество.

2.5 Функционална валута и валута на представяне

Съгласно българското счетоводно законодателство, Групата води своето счетоводство и изготвя финансови отчети в националната валута на Република България – българския лев, който от 1 януари 1999 е фиксиран към еврото при курс 1.95583 лева = 1 евро. За Групата функционалната валута е националната валута на Република България.

Настоящият консолидиран финансов отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.).

2.6 Операции в чуждестранна валута

Операциите в чуждестранна валута първоначално се отчитат по обменния курс на Българската народна банка (БНБ) в деня на сделката. Валутно-курсните разлики, възникнали при уреждането на парични позиции или при преизчисляването им по курс, различен от този, при първоначалното им записване, се отчитат като финансови приходи или разходи за периода, през който възникват. Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2013 са включени в този консолидиран финансов отчет по заключителния обменен курс на БНБ.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.7 Счетоводни предположения и преценки

Изготвянето на финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави преценки и предположения, които засягат отчетната стойност на активите, пасивите и оповестяването на условните активи и пасиви към датата на финансовия отчет и отчетната стойност на приходите и разходите през отчетния период. Въпреки че тези преценки се основават на най-доброто познаване на ръководството относно настоящите събития и дейности, действителните резултати могат да се различават от тези преценки.

Критичните счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни преценки са оповестени в бел. 3 по-долу.

2.8 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва покупната цена и преките разходи, включително мита и невъзстановими данъци върху покупката, след приспадане на търговски отстъпки. Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, ако има такива.

Разходите, възникнали след въвеждане на дълготрайните активи в експлоатация, като разходи за ремонти и поддръжка, се отчитат в отчета за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали, освен ако не увеличават полезния живот на активите.

Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения представляват дълготрайни активи в процес на изграждане и се отчитат по себестойност. Тези разходи включват разходите по изграждане на имота и съоръженията и други преки разходи. Разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират, докато съответните активи не се завършат и въведат в експлоатация.

Активите на Групата се амортизират чрез прилагане на линейния метод на амортизация. Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2013 и 2012 е както следва:

Активи	Полезен живот (години)
Сгради	От 45 г. до 51 г
Машини	От 5 г. до 7 г.
Оборудване	От 5 г. до 7 г.
Стопански инвентар	От 5 г. до 10 г.

Активи, придобити по договор за финансов лизинг се амортизират през периода на техния очакван полезен живот на същата база, както и собствените активи, или когато срокът на лизинговия договор е по-кратък от полезния живот на актива – за срока на съответния лизингов договор, ако няма разумно основание да се счита, че собствеността ще бъде придобита в края на лизинговия срок.

Печалбите или загубите, възникващи при продажба на имоти, машини или съоръжения, се определя като разлика между постъпленията и балансовата стойност на продадените активи, и се признават в отчета за всеобхватния доход.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.9 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата представляват земи и сгради собственост на дружество със специална инвестиционна цел, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за продажба на по-високи цени.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи, които касаят придобиването на имотите. Последващите разходи, свързани с инвестиционния имот, който вече е бил признат, се прибавят към балансовата сума на инвестиционния имот, когато е вероятно, че предприятието ще получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената норма на ефективност на съществуващия инвестиционен имот. Всички други последващи разходи се признават като разходи в периода, в който са възникнали.

Последващото оценяване на инвестиционните имоти се извършва като се използва моделът на справедливата стойност, по който се оценява един инвестиционен имот след първоначална оценка по цена на придобиване, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

2.10 Нематериални активи

Софтуерът и лицензиите са главните компоненти, които съставляват нематериалните активи. Нематериалните активи са оценявани първоначално по цена на придобиване. Нематериалните активи се признават, ако в бъдеще е вероятно да се получи икономическата изгода, която е следствие от притежанието на актива, и стойността на актива може да бъде оценена достоверно. След първоначалното признаване, нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване минус натрупана амортизация и загуби от обезценка. Нематериалните активи се амортизират за полезния си живот чрез използване на линейния метод.

Полезният живот на основните класове активи към 31 декември 2013 и 2012 е както следва:

Нематериални активи	Полезен живот (години)
Софтуер	7
Лицензи, патенти, търговски марки и права	17

2.11 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват разходи по проучване и оценка, свързани с откриването на конкретни минерални ресурси и се отчитат в съответствие с МСФО 6 Активи по проучване и оценка на минерални ресурси. Тези активи се отчитат по себестойност, минус натрупана амортизация и загуба от обезценка.

Групата капитализира разходите по активите по проучване и оценка на минерални ресурси от датата на получаване на право за проучване докато стане възможно да бъдат доказани техническата изпълнимост и търговската приложимост на минералния ресурс. След тази дата Групата рекласифицира активите по проучване и оценка на минерални ресурси като нематериални активи и започва да ги амортизира на база на очаквания им полезен живот.

Активите по проучване и оценка се преценяват за наличие на обезценка, когато факти и обстоятелства подсказват, че балансовата стойност на актив по проучване и оценка може да надвишава неговата възстановима стойност.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.12 Обезценка на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

На всяка дата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние Групата извършва преглед на балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи, за да определи дали съществуват индикации за настъпила обезценка. Ако съществува такава индикация, се определя възстановимата стойност на актива, за да се определи размера на загубата от обезценка, ако има такава. В случай, че не е възможно да се определи възстановимата стойност на отделния актив, Групата определя възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която активът принадлежи.

Нематериални активи с неопределен полезен живот и нематериални активи, които не са на разположение за ползване, се тестват за обезценка ежегодно и също така, когато съществува индикация за обезценка на актива.

Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността в употреба. При оценяване стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност чрез дисконтова ставка преди данъчно облагане, която отразява настоящата пазарна оценка на стойността на парите и специфичните за актива рискове.

Ако възстановимата стойност на актив (или генерираща парични потоци единица) е по-малка от балансовата му стойност, то последната се намалява до възстановимата му стойност. Загуба от обезценка се признава незабавно за разход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се счита за намаление на преоценката.

В случай на възстановяване на загубата от обезценка, балансовата стойност на актива (или на единицата, генерираща парични постъпления) се увеличава до променената му възстановима стойност, но така, че намалената балансова стойност да не превишава балансовата стойност, която би била определена при положение, че в предходни периоди не е била признавана загуба от обезценка за дадения актив (генерираща парични потоци единица). Възстановяването на загуба от обезценка се признава веднага като приход, освен ако съответният актив се пренася по преоценена стойност, в който случай възстановяването на обезценка се счита за увеличение на преоценката.

2.13 Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирано предприятие е това, върху което Групата, пряко или косвено посредством едно или повече дъщерни дружества, упражнява значително влияние, но което не представлява дъщерно предприятие или съвместно контролирано предприятие. Значително влияние представлява правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на асоциираното предприятие, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика.

В настоящия консолидиран финансов отчет Групата отчита инвестиции в асоциирани предприятия по капиталовия подход, т.е. отчита дела на печалбите и загубите на асоциираното дружество.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.14 Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящия консолидиран финансов отчет е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

2.15 Материални запаси

Материалните запаси се състоят от материали, готова продукция, стоки и незавършено производство.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от цената на придобиване/себестойността и нетната реализируема стойност. Цената на придобиване включва покупната цена, разходите за преработка, както и други разходи, които възникват във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящето им местоположение и състояние. Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена, намалена с всички разходи за довършване и разходите, които ще възникнат при маркетинга, продажбата и разпространението. Потреблението на материалните запаси се извършва по метода „първа входяща - първа изходяща“.

При внос на материали се използва обменният курс от датата на издаване на фактурата.

2.16 Доходи на персонала

Съгласно МСС 19 Доходи на персонала, Групата признава задължения за обезщетения при пенсиониране, които се изчисляват от лицензиран актюер на базата на кредитния метод на прогнозните единици (виж бел. 17). Сумата, отчетена в консолидирания отчет за финансовото състояние, представлява настоящата стойност на дългосрочните задължения на Групата за обезщетения при пенсиониране.

2.17 Лизинг

Даден лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Всеки друг лизинг се класифицира като оперативен лизинг.

Финансов лизинг

В началото на лизинговия договор финансовият лизинг се признава като актив на Групата в размер, който в началото на лизинговия срок е равен на по-ниската стойност от справедливата стойност на наетата собственост и сегашната стойност на минималните лизингови плащания.

Съответстващото задължение към лизингодателя се отчита в отчета за финансовото състояние като задължение по финансов лизинг.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неизплатеното задължение, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.17 Лизинг (продължение)

Оперативен лизинг

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за всеобхватния доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което потребителят ползва изгодите от наетия актив. Условните разходи за наем се признават като разход, в периода, в който възникват.

Когато се получават стимули при договаряне на оперативен лизинг, те се признават като пасив. Общата полза от стимулите се признава като намаление на разходите за наем през срока на лизинга на линейна база, освен ако друга системна база не представя разпределението във времето на ползите за лизингополучателя от използването на лизинговия актив.

2.18. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящи задължения (правно или конструктивно) в резултат на минало събитие, има вероятност за погасяване на задължението да е необходим поток, съдържащ икономически ползи, и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Стойността, призната като провизия, е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на сегашното задължение към датата на отчета за финансовото състояние, като се вземат предвид рисковете и несигурностите около задължението. Когато провизия се измерва с паричните потоци, определени за погасяването на сегашното задължение, то балансовата стойност на провизията представлява настоящата стойност на паричните потоци.

Когато за някои или всички икономически изгоди, свързани с уреждането на задължение, се очаква да бъдат възстановени от трета страна, вземанията се признават за актив, ако е сигурно, че възстановената сума ще се получи и вземанията могат да бъдат измерени надеждно.

2.19. Данъци

Дължимите данъци се изчисляват в съответствие с българското законодателство. Данъкът върху печалбата се изчислява на база облагаема печалба, като за целта финансовият резултат се преобразува за определени приходно-разходни позиции (като амортизация, провизии, липси и неустойки и други) в съответствие с българското данъчно законодателство.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни активи. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (загуба).

2. Счетоводна политика (продължение)

2.19 Данъци (продължение)

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетени за същия или различен период директно в собствения капитал. Текущите и отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат в собствения капитал.

2.20. Финансови инструменти

Финансовите инструменти на Групата включват парични средства в брой и в банки, търговски и други вземания, предоставени и получени заеми, търговски и други задължения. Ръководството на Групата счита, че справедливата стойност на финансовите инструменти е близка до балансовата им стойност. Справедлива стойност е тази, за която актив може да бъде разменен или пасив да бъде уреден, между информирани и независими страни в справедлива и непринудителна сделка.

Инвестициите се признават и отписват на датата на търгуване, където покупката или продажбата на инвестиция се осъществява чрез договор, чиито условия изискват доставката на инвестицията в рамките на определения от съответния пазар срок, и първоначално се оценяват по справедлива стойност, нетно от разходите по сделката, с изключение на тези финансови активи, класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които първоначално се измерват по справедлива стойност.

2.20.1 Финансови активи

Финансовите активи се класифицират в следните специфични категории: „финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“, „инвестиции, държани до падеж“, „финансови активи на разположение за продажба“ и „заеми и вземания“. Класификацията зависи от типа и целта на финансовите активи и се определя при първоначалното им признаване.

Търговските вземания, заемите и другите вземания, които имат фиксирани или определени плащания, които не се търгуват на активен пазар, се класифицират като „заеми и вземания“.

Към 31 декември 2013 и 2012 Групата притежава финансови активи от категорията „заеми и вземания“.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват парични средства в брой и по сметки в банки. Групата счита всички високоликвидни финансови инструменти с матуритет 3 месеца или по-малко за парични еквиваленти. За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и еквиваленти включват парични средства и парични еквиваленти, както е описано по-горе.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата, когато активът е държан за търгуване или е определен като инструмент за отчитане в печалбата или загубата.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.20 Финансови инструменти (продължение)

2.20.1 Финансови активи (продължение)

Финансов актив се класифицира като държан за търгуване, когато активът е придобит основно с цел продажба в близко бъдеще или е част от портфейл с ценни книжа за търговия или е деривативен договор, който не се използва за хеджиране.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва, с изключение на текущите вземания, където признаването на лихвата би било незначително. Предоставените заеми от Групата и вземанията по финансиране на дейности за енергийна ефективност са представени са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „Предоставени заеми и вземания”, а търговските вземания – в „Търговски и други вземания”.

Търговските и други вземания са представени по тяхната номинална стойност, намалена с евентуална загуба от обезценка. На база на преглед на вземанията към края на годината се извършва преценка за загуби от обезценка и несъбираемост.

Обезценка

Финансови активи, освен такива, отчитани по справедлива стойност чрез печалбата или загубата, се преценяват за наличие на индикации за обезценка към датата на изготвяне на финансовия отчет. Финансов актив се счита за обезценен само тогава, когато съществуват обективни доказателства, че в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното му признаване, очакваните парични потоци са намалели.

За определени категории финансови активи, като търговски вземания, активи, за които се преценява, че не се обезценяват индивидуално, са последващо преценявани за обезценка на колективна база. Обективни доказателства за обезценка на портфейл от вземания може да включва минал опит на Компанията-майка по събиране на плащания, увеличаване броя на закъснелите плащания в портфейла за повече от средния кредитен период от 180 дни, както и наблюдавани промени в националните или местните икономически условия, които са свързани с просрочването на вземанията.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, стойността на загубата от обезценка е разликата между балансовата стойност на активите и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

С изключение на финансовите активи на разположение за продажба, ако в последващ период стойността на загубата от обезценка намалее и намалението може обективно да се препише на събитие след признаването на обезценката, предходната призната загуба от обезценка се отразява в отчета за всеобхватния доход до степента, до която балансовата стойност на инвестицията, в деня, в който обезценката се отразява, не превишава стойността, която амортизираната стойност би имала, ако не се признава обезценка.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.20.2 Емитирани финансови пасиви и капиталови инструменти

Класификация като дългови или капиталови

Дълговите и капиталовите инструменти се класифицират като финансови пасиви или капиталови в съответствие със същността на договорното споразумение.

Капиталови инструменти

Капиталов инструмент е всеки договор, който свидетелства за остатъчен интерес в активите на Групата след приспадане на всичките му пасиви. Капиталовите инструменти се отчитат по получените постъпления, нетно от разходите по емитирането им.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват получени заеми (банкови заеми, облигационни заеми и други заети средства) и търговски и други задължения и финансов пасив по привилегировани акции.

Заемите първоначално се оценяват по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършване на транзакцията. Впоследствие заемите се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за всеобхватния доход през периода на заема, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Методът на ефективния лихвен процент представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбивки) за очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

Заемите се признават като краткосрочни, освен в случаите, при които Групата има безусловното право да отложи плащането на задължението за поне 12 месеца след датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските и други задължения са оценени по стойността, по която се очаква да бъдат погасени в бъдеще.

2.21. Приходи и разходи по строителни договори

Групата класифицира като договор за строителство всеки един договор, в който е конкретно договорено изграждането на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция или тяхната крайна цел или предназначение.

Приходите по договора се измерват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Разходите по договора включват всички преки разходи, които се отнасят към договора. Разходи, непредвидени в договора като административни разходи и разходи за продажба са признати през отчетния период независимо от етапа на завършеност на договора.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.21. Приходи и разходи по строителни договори

Когато резултатът от договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство се признават в съответствие с етапа на завършеност на дейността по договора към датата на отчета за финансовото състояние, изчислен като отношение на извършените до момента разходи по договора към очаквания общ размер на разходите по договора. Очакваните загуби по договор за строителство се признават като разход в отчета за всеобхватния доход.

Измененията в строителните работи, изплащането на иски и материални стимули се признават до степента, до която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

В случай, че резултатът от договор за строителство не може да бъде оценен надеждно, приходите се разпознават в размера на извършените разходи, свързани с договора, ако те се считат, че могат да бъдат възстановени от клиента.

2.22 Други приходи и разходи

Приходите от продажба на продукция се признават в момента, когато рисковете и изгодите от собствеността върху продукцията са прехвърлени на купувача и разходите във връзка със сделката могат да бъдат надеждно измерени.

Приходите от продажби на стоки и услуги се признават в момента на възникването им, независимо от паричните постъпления и плащания, когато Групата изпълни условията на продажбите и значителните рискове и изгоди, свързани със собствеността върху стоките, са прехвърлени на купувача.

Разходите се признават в отчета за всеобхватния доход, когато възникне намаление на бъдещи икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно. Разходите се признават на базата на пряка връзка между извършените разходи и приходите. Когато икономическите изгоди се очаква да възникват през няколко финансови периоди и връзката им с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават в отчета за всеобхватния доход на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Приходите и разходите за лихви се начисляват на времева база при съблюдаване на дължимата сума по главницата и приложимия/ефективния лихвен процент.

2. Счетоводна политика (продължение)

2.22 Други приходи и разходи (продължение)

Разходи по заеми, които могат пряко да се отнесат към придобиването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. Инвестиционният доход от временното инвестиране на средствата от заеми, отпуснати изрично за определен актив намаляват сумата на разходите по заеми за капитализиране.

Извършваните сделки се анализират от Групата с цел да се идентифицира наличие или отсъствие на агентско взаимоотношение. Процесът обхваща обстоятелствата около рисковете и ползите, които се понасят от Групата, при продажбата на стоки или предоставянето на услуги. Когато не е установено агентско взаимоотношение приходите и разходите за сделките извършвани от Групата се представят като брутни суми в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки

Изготвянето на консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки, които се отразяват на отчетените стойности на активите, пасивите и оповестяванията на условните активи и задължения към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и върху отчетените стойности на приходите и разходите през отчетния период. Тези преценки се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, като действителните резултати биха могли да се различават от тези преценки.

3.1. Приходи и разходи по строителни договори

Както е оповестено в бел. 2.21 признаването на приходи по строителни договори изисква определяне на етап на завършеност на всеки договор за строителство. Този етап се определя на база на наличната информация за общата стойност на подлежащото на получаване възнаграждение и общите разходи по съответния договор. Общата стойност на разходите по договори за строителство зависи от обема и стойността на строителните дейности, които предстои да бъдат извършени, за да се изпълнят ангажиментите на Групата. Обемът и стойността на бъдещите дейности зависят от бъдещи фактори, които могат да се различават от преценките на ръководството.

3.2. Обезценка на нефинансови активи

Обезценка съществува, когато балансовата стойност на актив или единицата, генерираща парични потоци надвишава неговата възстановима стойност, където възстановимата стойност на актив или единица, генерираща парични потоци, е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Справедливата стойност, намалена с разходите по продажба, е сумата, която би могла да бъде получена при продажбата на даден актив или единица, генерираща парични потоци, в пряка сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни, след приспадане на разходите по продажбата. Изчислението на стойността в употреба се базира на модела на дисконтираните парични потоци. Паричните потоци се изчисляват от бюджета за следващите пет години.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. Критични счетоводни преценки и основни източници на несигурност при извършване на счетоводни оценки (продължение)

3.3. Обезценка на финансови активи

Обезценката на финансови активи се определя на база очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При определяне на бъдещите парични потоци, Групата анализира финансовото състояние на длъжниците и очаквания период за възстановяване на вземанията.

3.4. Ползен живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи

Други съществени източници на несигурност са преценката на ръководството по отношение на определянето на полезния живот на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи. През 2013г. не са настъпили събития, които налагат промяна в полезния живот на тези активи.

3.5. Икономическа среда

През 2013г. и 2012г. в резултат на глобалната финансова и икономическа криза, в българската икономика се наблюдава спад в икономическо развитие, който засяга широк кръг от индустриални сектори. Това води до забележимо влошаване на паричните потоци и намаляване на доходите и в крайна сметка – до съществено влошаване на икономическата среда, в която Групата оперира. В допълнение, нарастват съществено ценовият, пазарният, кредитният, ликвидният, лихвеният, оперативният и другите рискове, на които е Групата е изложена. В резултат, нараства несигурността относно способността на клиентите да погасяват задълженията си в съответствие с договорените условия. Поради това, размерът на загубите от обезценка на предоставени лихвени заеми, вземания от клиенти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли съществено да се отличават от определените и отчетени в настоящия консолидиран финансов отчет. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ) Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Имоти, машини и съоръжения

	Земя	Сгради	Машини и съоръже- ния	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
<i>Отчетна стойност</i>							
1 ЯНУАРИ 2012	6,289	27,501	11,271	10,255	3,726	6,529	65,571
Придобити	-	2,268	290	51	128	-	2,737
Прехвърлени	-	-	1	-	-	(1)	-
Отписани	-	(583)	(260)	(375)	(212)	(21)	(1,451)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	(131)	(1,718)	(4,555)	(345)	(550)	(11)	(7,310)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	6,158	27,468	6,747	9,586	3,092	6,496	59,547
Придобити	-	-	1,203	3	237	112	1,556
Отписани	-	(4,919)	(265)	(1,705)	(18)	(1)	(6,908)
Прекласифицирани в обявени за продажба	(358)	(5,780)	(1,883)	(2,232)	(3)	-	(10,256)
31 ДЕКЕМВРИ 2013	5,800	16,769	5,803	5,652	3,308	6,607	43,939
<i>Надрупана амортизация и обезценки</i>							
1 ЯНУАРИ 2012	-	2,745	5,705	3,874	2,030	168	14,522
Разход за амортизация	-	545	690	748	314	-	2,297
Амортизация на преустановени дейности	-	26	516	26	45	-	613
Отписани	-	(177)	(231)	(280)	(135)	-	(823)
Възстановена обезценка	-	-	-	-	(11)	-	(11)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(99)	(2,415)	(119)	(218)	-	(2,851)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	-	3,040	4,265	4,249	2,025	168	13,747
Разход за амортизация	-	539	714	640	292	-	2,185
Отписани	-	(1,004)	(153)	(490)	(14)	-	(1,660)
Обезценка	-	-	5	-	-	-	5
Прекласифицирани в обявени за продажба	-	(679)	(681)	(1,226)	(1)	-	(2,587)
31 ДЕКЕМВРИ 2013	-	1,896	4,152	3,172	2,302	168	11,690
<i>Балансова стойност</i>							
31 ДЕКЕМВРИ 2012	6,158	24,428	2,482	5,337	1,067	6,328	45,800
31 ДЕКЕМВРИ 2013	5,800	14,873	1,651	2,480	1,006	6,439	32,249

Към 31 декември 2013 и 2012 машини, съоръжения и оборудване с балансова стойност съответно 1,092 и 2,391 хил. лв. са наети по договор за финансов лизинг (виж също бел. 16). Към 31 декември 2013 и 2012 дълготрайни материални активи с балансова стойност съответно 21,951 и 18,069 хил. лв. са заложили като обезпечение по договори за банков кредит (виж също бел. 15).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. Инвестиционни имоти

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Стойност към началото на годината	168	534
Продажби	-	(364)
Обезценки	(5)	(2)
Стойност към края на годината	163	168

На 04 април 2012г. Групата извършва продажба на 2 поземлени имота в гр.Лом с обща площ от 35,586 кв.м. и балансова стойност от 331 хил. лв. Групата е продала имотите по балансовата им стойност от 331 хил. лв. и в консолидирания отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2012 не е признат финансов резултат.

През август 2012 Групата извършва продажба на поземлен имот в гр.Лом с обща площ от 3,500 кв.м. и балансова стойност от 33 хил. лв. Групата е продала имота срещу възнаграждение от 34 хил. лв. и е признала печалба от 1 хил. лв. в консолидирания отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2012.

Към 31 декември 2013 и 2012 Групата е направила преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност, в резултат на което за годината, приключваща на 31 декември 2013 и 2012 е отчетена обезценка в размер на 5 хил. лв. и 2 хил. лв. съответно. През 2013 не са придобивани инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти на Групата са предназначени за отдаване под наем. През 2013 и 2012 година не са реализирани приходи от наемив консолидирания отчет за всеобхватния доход.

6. Нематериални активи

	Права върху собственост	Програмни продукти	Общо
<i>Отчетна стойност</i>			
1 ЯНУАРИ 2012	1,491	308	1,799
Придобити	-	13	13
Отписани	-	(25)	(25)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(9)	(9)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	1,491	287	1,778
Придобити	-	-	-
Прекласифицирани в обявени за продажба	(30)	-	(30)
31 ДЕКЕМВРИ 2013	1,461	287	1,748
<i>Натрупана амортизация</i>			
1 ЯНУАРИ 2012	835	233	1,068
Разход за амортизация	64	27	91
Отписани	-	(25)	(25)
Отписани при продажба на дъщерни дружества	-	(3)	(3)
31 ДЕКЕМВРИ 2012	899	232	1,131
Разход за амортизация	64	21	85
Прекласифицирани в обявени за продажба	(4)	-	(4)
31 ДЕКЕМВРИ 2013	959	253	1,212
<i>Балансова стойност</i>			
31 ДЕКЕМВРИ 2012	592	55	647
31 ДЕКЕМВРИ 2013	502	34	536

**ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

7. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси представляват капитализирани разходи по енергиен проект Ломски лигнити. Проектът Ломски лигнити е свързан с получаване на концесия за добив на лигнити от Ломското лигнитно находище.

Проектът Ломски лигнити стартира през октомври 2007 със сключване на договор за търсене и проучване между Компанията-майка и Министерството на икономиката и енергетиката. Към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 активите по проучване и оценката на минерални ресурси са в размер на 1,674 хил. лв. и 1,639 хил. лв. Към тези дати Групата не е начислявала амортизация на активите, тъй като не е определена техническата изпълнимост и търговската приложимост на проекта.

Към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 Групата е преценила, че няма индикации за обезценка на активите по проучване и оценка на минерални ресурси и не е начислила такава

8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 Групата има инвестиция в асоциирано предприятие Алфа Енемона на стойност 4 хил. лв., като участието в капитала на дружеството е 40%.

В настоящия консолидиран финансов отчет инвестициите в асоциирани предприятия са представени по отчетна стойност (цена на придобиване), тъй като ръководството на Групата е преценило, че не са налице индикации за обезценка на инвестициите в асоциирани предприятия към 31 декември 2013 и 31 декември 2012.

Обобщената финансова информация на асоциираното предприятие към 31 декември 2013 и 2012 е както следва:

Алфа Енемона ООД	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Общо активи	359	349
Общо пасиви	(50)	(63)
Нетни активи	309	286
Дял на Групата в нетните активи на асоциираното дружество	124	114

Алфа Енемона ООД	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Общо приходи	814	704
Обща печалба за периода	282	259
Дял на Дружеството в печалбите на асоциираното дружество	113	104

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания

Текущите и нетекущи заеми и вземания към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 са както следва:

Нетекущи заеми и вземания

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Вземания по ЕСКО договори на Групата, нетно от обезценка	19,410	26,067
Вземания във връзка със секюритизация с контрагенти извън Групата	1,211	1,898
Вземания по цесия	3,268	4,695
Предоставени заеми на служители	1,082	1,086
Други активи	10	10
Дисконтиране на вземания по ЕСКО договори – нетекущи	(1,101)	(1,602)
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	23,880	32,154
Обезценка на предоставени заеми на служители	(597)	(597)
ОБЩО НЕТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	23,283	31,557

Текущи заеми и вземания

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Вземания по ЕСКО договори на Групата, нетно от обезценка	7,846	7,525
Вземания във връзка със секюритизация с контрагенти извън Групата	2,088	1,309
Вземания по цесия	3,135	1,303
Предоставени заеми на несвързани лица	15,086	15,179
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ	28,155	25,316
Обезценка на предоставени заеми на несвързани лица	(3,782)	(3,782)
ОБЩО ТЕКУЩИ ПРЕДОСТАВЕНИ ЗАЕМИ И ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	24,373	21,534

Вземания по ЕСКО договори на Групата представляват вземания по договори за изпълнение на инженеринг с гарантиран резултат (ЕСКО договори), при които дейността по инженеринг се извършва от Групата и е договорено разсрочено плащане. Вземанията по ЕСКО договори са представени по амортизирана стойности нетно от начислената обезценка.

Вземания във връзка със секюритизация представляват вземания придобити по силата на договори за цесия с дружества извън Групата.

Вземанията от цесия към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 представляват настоящата стойност на цедирано вземане към местна компания.

Предоставените заеми на несвързани лица и служители са необезпечени, с лихвен процент от 6% до 10%.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

9. Текущи и нетекущи предоставени заеми и вземания (продължение)

Към 31 декември 2013 и 2012 нетекущи заеми и вземания в размер на 20,056 хил. лв. и 25,545 хил. лв., съответно, са заложили като обезпечение заем от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – виж бел.15.

Движението на провизията за обезценка на предоставените заеми е представена по-долу:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Салдо в началото на годината	4,379	5,926
Реинтегрирана загуба от обезценка на нетекущи заеми	-	(1,171)
Реинтегрирана загуба от обезценка на текущи заеми	-	(376)
САЛДО В КРАЯ НА ГОДИНАТА	4,379	4,379

Движението на провизията за обезценката ЕСКО вземанията е представена в следващата таблица:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Салдо в началото на годината	460	80
Призната загуба от обезценка на вземания	1,035	414
Възстановена през годината	(94)	(34)
САЛДО В КРАЯ НА ГОДИНАТА	1,401	460

10. Репутация

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Отчетна стойност на репутация	3,413	3,413
Обезценка на репутация	(1,300)	(1,300)
БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ	2,113	2,113

Репутацията в размер на 3,413 хил. лв. е формирана при придобиване на дъщерното дружество ЕМКО АД през 2008 година. Размерът на репутацията е определен като разликата между цената на придобиване и придобития дял от нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото дружество.

Към 31 декември 2013 Групата е направила анализ на възстановимата стойност на репутацията и не е установила наличие на обезценка. За определяне на възстановимата стойност е избран методът на свободни парични потоци за инвеститорите и очакваните парични потоци, които ще генерира компанията през следващите 5 години са дисконтирани към датата на консолидирания отчет за финансово състояние със средно-претеглената цена на капитала. Поради липса на сделки в сектора на компании с подобни дейности, както и публични такива, активно търгувани на българската фондова борса, методът на справедливата стойност не е приложим за оценка на дружеството. За целите на анализа за обезценка, репутацията е определена към строителна единица, генерираща парични потоци – дъщерното дружество ЕМКО АД.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

11. Материални запаси

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Материали	8,561	7,120
Готова продукция	1,452	-
Стоки	11	11
Незавършено производство	156	559
ОБЩО МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	10,180	7,690

Към 31 декември 2013 и 2012 Групата е начислила обезценка на материалните запаси в размер на 118 хил. лв. и 109 хил. лв., които са отразени в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Към 31 декември 2013 и 2012 материални запаси с отчетна стойност 8,488 и 1,956 хил. лв. са заложили като обезпечение по кредити (виж също бел. 15).

12. Търговски и други вземания

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Вземания от клиенти	53,016	25,159
Авансови плащания на доставчици	6,116	14,241
Удръжки	9,034	9,148
Предоставени аванси на служители	328	166
Вземания от свързани лица	1	1
Други вземания	4,688	4,120
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	73,183	52,835
Обезценка на вземания от клиенти	(5,870)	(5,936)
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ, НЕТНО	67,313	46,899

Групата има концентрация в експозиция към държавна институция от 23,858 хил. лв. От тази експозиция 23,100 хил. лв. е неустойка по договор от 2008г. на стойност от 154,000 хил. лв., по силата на който е възложено изпълнението на предпроектни проучвания, проектиране, изграждане и пускане в експлоатация на сгради. По договора е получено авансово плащане в размер на 5,250 хил. лв. Първият етап по изпълнение на предпроектни проучвания и проектиране е изпълнен и предаден на Възложителя през 2009г. Възложителят не предприема последващи действия, което е причина да не продължи изпълнението на договора. През 2012г. Групата изразява писмено волеизявлението си за едностранно прекратяване на договора, с което претендира и за уговорената в договора неустойка от 23,100 хил. лв. Базирайки се на историческия си опит и на разполагаемите доказателства, Мениджмънтът преценява, че вероятността за събиране на предвидената в договора неустойка от 23,100 хил.лв.е съществена и надеждно измерима.

Движението на провизията за обезценка на трудносъбираеми вземания е представена по-долу:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Салдо в началото на годината	5,936	5,941
Отписана обезценка при продажба на дъщерни дружества	57	(5)
Възстановена обезценка през периода	(123)	-
Салдо в края на годината	5,870	5,936

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всяки суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12. Търговски и други вземания (продължение)

Спазвайки изискванията на МСС 39, Групата е разработила количествени и качествени показатели за оценка на рисковете, свързани с експозициите си към клиенти и определяне размера на обезценките за счетоводни цели на индивидуална база.

Количествените и качествени показатели за оценка на рисковете включват просрочени плащания, кредитен рейтинг, влошаване на пазарните позиции на клиента и промяна на правната среда, в която Дружеството оперира.

Всяка експозиция се оценява самостоятелно и ако бъдат идентифицирани рисковете, описани по-горе, се начисляват разходи за обезценка. Определяне на разходите за обезценка включва и очакваните парични потоци, при отчитане на конкретните обстоятелства.

Вземанията, които са просрочени по-малко от 1 година не се считат за обезценени, поради естеството на оперативния цикъл на Дружеството. Търговските и други вземания включват вземания, които са просрочени повече от 1 година, но ръководството счита, че те са възстановими, тъй като не е налице влошаване на кредитното състояние на клиентите. Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени е както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
1 – 1,5 години	818	1,711
1,5 – 2 години	1,357	361
Над 2 години	4,329	4,451
ОБЩО	6,504	6,523

Вземанията от клиенти, които са просрочени, но необезценени не са обезпечени и Групата няма законови права за нетиране на тези вземания със свои задължения към съответните контрагенти.

Възрастовият анализ на обезценените вземания от клиенти към 31 декември 2013 и 2012 е, както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Под 1 година	-	-
1 - 1.5 години	2	315
1.5 – 2 години	420	190
Над 2 години	7,434	6,683
Общо	7,856	7,188

Към 31 декември 2013 и 2012 търговски и други вземания, съответно в размер на 24,804 хил. лв. и 18,069 хил. лв., са заложени като обезпечение по договори за кредити (виж. бел. 15).

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13. Парични средства и парични еквиваленти

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Парични средства в банки	767	4,063
Блокирани парични средства в банка	220	395
Парични средства в брой	452	495
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	1,439	4,953

Блокираните парични средства към 31 декември 2013 включват парични средства в банкова сметка, блокирани като обезпечение по издадени гаранции.

За целите на консолидирания отчет за паричните потоци, блокираните парични средства не са включени в паричните средства.

За годината, приключваща на 31 декември 2013 и 2012, плащания в размер на 2,196 хил. лв. и 1,857 хил. лв. са прекласифицирани от Оперативна дейност, Плащания към доставчици във Финансова дейност, Плащания за Банкови такси, такси ипотeki и гаранции с цел по-добро представяне на паричните потоци от финансова дейност.

14. Емитиран капитал и резерви

Емитираният капитал включва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Обикновени акции – бел. 14.1	11,934	11,934
Привилегировани акции – бел. 14.2	1,103	1,103
ОБЩО РЕГИСТРИРАН КАПИТАЛ	13,037	13,037
Премии от издаване на акции – бел. 14.3	8,739	8,739
ОБЩО ЕМИТИРАН КАПИТАЛ	21,776	21,776

14.1. Обикновени акции

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Брой акции	11,933,600	11,933,600
Номинал на една акция в лева	1	1
ОСНОВЕН КАПИТАЛ – ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,934	11,934

Към 31 декември 2013 и 2012 собствеността върху обикновените акции е както следва:

	Към 31.12.2013	%	Към 31.12.2012	%
ДичкоПрокопиев	5,916,518	49.58	7,176,153	60.13
Други акционери	6,017,082	50.42	4,757,447	39.87
ОБЩО ОБИКНОВЕНИ АКЦИИ	11,933,600	100.00	11,933,600	100.00

Основният капитал по обикновени акции е напълно внесен към 31 декември 2013 и 31 декември 2012. Основният капитал на Групата включва непарична вноска под формата на права върху собственост върху три комбинирани марки, чиято справедлива стойност е определена на 1,400 хил. лв. чрез независим оценителски доклад. Правата върху собственост са представени като нематериални активи (виж бел. 6 по-горе). Към 31 декември 2013 г. обект на Репоз-сделки са 2 226 247 броя обикновени акции, с право на глас, собственост на ДичкоПрокопиев.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. Емитиран капитал и резерви(продължение)

14.1. Обикновени акции(продължение)

Енемона АД е регистрирано като публично дружество и акциите на Дружеството-майка се търгуват на Българска фондова борса.

14.2. Привилегировани акции

На 2 април 2010 Комисията за финансов надзор вписа емисията привилегировани акции на Дружеството-майка за търговия на регулиран пазар. Емисията е реализирана в размер на 1,103 хил. лв., разпределена в 1,102,901 броя привилегировани акции без право на глас с гарантиран дивидент, гарантиран ликвидационен дял, конвертируеми в обикновени акции през март 2017 с номинална стойност 1 лв. всяка. Привилегированите акции носят гарантиран кумулативен дивидент от 0.992 лв. на акция през следващите 7 години.

При първоначалното признаване Дружеството-майка е отчело издадените привилегировани акции като съставен финансов инструмент и е разграничило финансов пасив във връзка със задължението за изплащане на дивиденди, а остатъчната стойност е отчетена като увеличение на собствения капитал. Общата стойност на получените средства е разпределена както следва:

	При първоначално признаване	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013
Привилегировани акции – номинал	1,103	1,103	1,103
Премии от издаване на акции	5,425	5,425	5,425
Финансов пасив по привилегировани акции	4,412	3,223	2,619
Задължения за дивиденди от привилегировани акции	-	2,067	2,199
ОБЩО ПОЛУЧЕНИ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА	10,940	11,818	11,346

14.3. Премии от издаване на акции

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Салдо към 1 януари	8,739	36,262
(Покриване на загуби от предходни периоди)	-	(27,523)
Салдо към 31 декември	8,739	8,739

14.4. Резерви

Резервите на Групата представляват законови резерви и са формирани чрез решения на акционерите. Законовите резерви могат да се използват за покриване на натрупани загуби или за увеличение на капитала.

През 2009 Компанията-майка е издала 5,966,800 броя варианти, с емисионна стойност 0,17 лв. и обща емисионна стойност 1,014 хил. лв. Общата емисионна стойност е отчетена в резервите на Групата.

Всеки вариант от емисията дава на право на притежателя си да запише една акция при бъдещо увеличение на капитала на Енемона АД срещу заплащане на емисионна стойност на новите акции, в размер на 18,50 лв., за една новоиздадена акция. Правото може да се упражни в 6-годишен срок.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми

Заемите, получени от Групата към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 са както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Заеми от финансови институции	91,222	106,414
Заеми от несвързани лица	2,146	1,805
ОБЩО ЗАЕМИ	93,368	108,219

15.1 Срок за издължаване на заемите

Получените заеми от Групата по договорен срок на издължаване са както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
До една година	86,643	102,054
Над една година	6,725	6,165
ОБЩО ЗАЕМИ	93,368	108,219

15.2 Заеми от финансови институции

Получените от Групата заеми от финансови институции към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 са както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Кредитна линия – СЖ Експресбанк (а)	18,296	17,416
Инвестиционни кредити – Банка ДСК (б)	10,227	11,833
Кредитни линии – Уникредит Булбанк (в)	19,199	22,332
Инвестиционни кредити – Уникредит Булбанк (г)	2,087	5,244
Овърдрафт – Уникредит Булбанк (д)	1,955	1,953
Овърдрафт ОББ (е)	-	679
Кредитна линия – ING банк (ж)	7,507	10,133
Кредитна линия – МКБ Юнионбанк (з)	1,181	3,607
Овърдрафт – Инвестбанк (и)	4,409	850
Инвестиционен заем от Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) (к)	17,502	23,187
Кредитни линии – Юробанк И Еф Джи (л)	2,275	2,364
Кредитни линии – Интернешънъл АсетБанк АД (м)	2,772	6,815
Кредитна линия – Алфа Банк (н)	1,196	-
Кредитна линия – Д банк (о)	1,412	-
Корпоративни кредитни карти – Уникредит Булбанк (п)	2	1
Небанкови финансови институции	1,202	-
ОБЩО ЗАЕМИ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	91,222	106,414

Основните параметри по получените заеми от финансови институции са следните:

- (а) През май 2010 е отпусната револвираща кредитна линия от СосиетеЖенералЕкспресбанк АД в размер на 15,325 хил. евро за финансиране на проект за окабеляване и инсталиране на контролно-измервателни прибори и автоматика в 3-ти и 4-ти блокове на АЕЦ – Моховце, Словацка Република. Кредитът е обезпечен със залог върху вземанията по договора за изпълнение, залог на материали и оборудване. Към 31 декември 2013 са усвоени средства в размер на 13,691 хил. лв.

През юли 2011 е подписана кредитна линия за финансиране на договори за изпълнение на Стрително-монтажни дейности с общ лимит от 5 млн. евро. Към 31 декември 2013 са усвоени средства в размер на 4,605 хил. лв.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.2 Заеми от финансови институции (продължение)

- (б) Кредитите от Банка ДСК ЕАД са отпуснати за финансиране на проекти на Дружеството по енергийна ефективност. Лимитът по кредитите е 7,750 хил. евро като към 31 декември 2013 Групата е усвоила 10,227 хил. лв. Като обезпечение по кредитите от Банка ДСК ЕАД, Енемона АД е издала запис на заповед, залог на бъдещи вземания от клиенти по финансираните проекти, застраховка финансов риск.
- (в) Към 31 декември 2013 Групата е усвоила 15,728 хил. лв. по смесена кредитна линия, договорена с Уникредит Булбанк АД. Лимитът по кредитната линия е общо в размер на 8,500 хил. евро. Като обезпечение по кредита от Уникредит Булбанк АД, Групата е учредила ипотека върху земя и сгради и залог на настоящи и бъдещи вземания от клиенти.
- (г) Групата е получила следните кредитни линии от смесен тип от Уникредит Булбанк АД за финансиране на конкретни договори, които са обезпечени с бъдещи и настоящи вземания от възложителите по тези договори. Основните параметри на кредитните линии са както следва:
- Общ размер от 297 хил. евро от които 250 хил. евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2013 е 157 хил. лв.
 - Общ размер от 600 хил. евро, от които 500 хил. евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2013 е 731 хил. лв.
 - Общ размер от 2,910 хил. лв., от които 2,500 хил. лв. – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември е 1,887 хил. лв.
 - Общ размер от 2,100 хил. лв., от които 2,000 хил. лв. – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2013 е 696 хил. л
- (д) Инвестиционният кредит от Уникредит Булбанк е отпуснат с цел закупуване на офис сградата на Дружеството в гр. София. Усвоената сума към 31 декември 2013 е в размер на 2,087 хил. лв. Кредитът е обезпечен с ипотека върху сградата и прилежащата и земя. За годината, завършваща на 31 декември 2013 г., Групата е прекласифицирала инвестиционен кредит от Уникредит Булбанк в размер на 1,833 като пасив, свързан с газовите активи обявени за продажба. Кредитът е отпуснат за финансиране, изграждане и пускане в експлоатация на виртуален газопровод с падеж октомври 2016. Кредитът е обезпечен с ипотека върху земя и изградените върху нея станции за компресиране и декомпресиране на природен газ, залог на оборудване, залог върху настоящи и бъдещи вземания по проекта, залог върху парични средства.
- (е) Овърдрафт заемът от Уникредит Булбанк е с лимит 1,000 хил. евро. Заемът е отпуснат за оборотни средства и е обезпечен със залог на бъдещи, вземания, парични средства и производствено оборудване. Към 31 декември 2013 са усвоени средства в размер на 1,955 хил. лв.
- (ж) Овърдрафтът от ОББ е с лимит 1,450 хил. евро за оборотни средства и банкови гаранции, като към 31 декември 2013 овърдрафтът е напълно погасен.
- (з) Групата е получила кредитен лимит от ING Bank N.V. – клон София със следните параметри: кредитен лимит с размер 17,800 хил. лв., от който, към 31 декември 2013, са усвоени 7,507 хил. лв. под формата на кредитна линия и овърдрафт, обезпечаващи нуждите от оборотни средства за изпълнение на конкретни договори. Като обезпечение е учреден залог върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, ипотека върху имот, собственост на Групата и е издадена запис на заповед в полза на банката.
- (и) Групата е ползвала две кредитни линии от МКБ Юнионбанк АД, които са напълно изплатени към 31 март 2012. На 28 март 2012 се подписва договор за получаване на нова кредитна линия от смесен тип за финансиране на конкретен договор. Общият ѝ размер е 4,800 хил. евро, от които 2,500 хил. евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31 декември 2013 е 1,181 хил. лв. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по конкретния договор.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.2 Заеми от финансови институции(продължение)

(к) Групата е получила кредитен лимит за оборотно финансиране и издаване на банкови гаранции от Инвестбанк АД с размер 8,151 хил. лв. под формата на овърдрафт и кредитна линия. Към 31 декември 2013 са усвоени 4,409 хил. лв., обезпечавачи нуждите от оборотни средства за изпълнение на конкретни договори. За обезпечаване на рамката са учредени ипотека на земи, залог върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, собственост на Дружеството и е издадена запис на заповед в полза на банката.

(л) По силата на сключен договор за заем от 21 декември 2007 с Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) на обща стойност 7 млн. евро през 2010, 2009 и 2008 Групата получава средства съответно в размер на 1,665 хил. евро (2010г.) и 2,335 хил. евро (2009г.) по втори транш и 3,000 хил. евро по първи транш (2008г.), за финансиране на завършени проекти за енергийна ефективност с гарантиран резултат (ЕСКО договори). През 2012 приложимият годишен лихвен процент по заема е както следва: за първия транш – 6.45%, за втория транш – 6.5%. За годината, завършваща на 31 декември 2013 г. са извършени лихвени плащания по договора в размер на 312 хил. лв. (2012: 478 хил. лв.). Главницата по заема се изплаща на равни тримесечни вноски (23 вноски за първи транш и 21 вноски за втори транш). Крайната дата за изплащане на заема е 4 март 2015. През годината, завършваща на 31 декември 2013 г. е изплатена част от главницата в размер на 1,312 хил. евро (2012: 1,312 хил. евро).

На 02 март 2012 Групата подписва нов договор за заем с ЕБВР на обща стойност 10 млн. евро. Според условията на договора, срокът за усвояване на средствата по заема е 3 март 2013, но е удължен със съгласието на двете страни до 3 декември 2013. Първото усвояване е в размер не по-малко от 1,000 хил. евро. Годишният лихвен процент по заема е фиксиран на 6.50%. Главницата по заема ще се изплаща на 25 вноски, първата от които е 1,111 хил. евро, платима през месец март 2013, а останалите 24 са равни тримесечни вноски по 370 хил. евро. Крайната дата за изплащане на заема е 4 март 2019. Поради промяна в размера на усвоената сума по заема има промяна в плащанията на главниците до края на периода. Главницата се изплаща на 25 вноски, първата от които е 1,024 хил. евро, платена през месец март 2013, а останалите 24 са равни тримесечни вноски по 341 хил. евро. Заемът се обезпечаваше със залог на вземанията, секюритизацията на които се финансира със средства от заема. Енемона АД, е гарант по договора за заем с ЕБВР.

През годината, завършваща на 31 декември 2013 г. са извършени лихвени плащания по договора в размер на 1,036 хил. лв. (2012: 597 хил. лв.) и плащания по главницата в размер на 1,366 хил. евро (2012: 0).

Към 31 декември 2013 усвоените средства по договорите за заем са в размер на 17,502 хил. лв. (2012: 23,187 хил. лв.).

(м) Групата е получила от Юробанк И Еф Джи АД кредитна линия за оборотни средства с общ лимит от 1,500 хил. евро. Усвоената сума към 31 декември 2013 е 2,275 хил. лв.. Кредитното задължение е обезпечено със залог на вземания и стоки.

(н) Групата е подписала договори за три кредитни линии от Интернешънъл АсетБанк АД, които са за финансиране на оборотни нужди за дейността и нуждите за изпълнение на конкретен договор. Общият размер на трите линии е 3,873 хил. евро, а усвоената сума към 31 декември 2013 е 2,772 хил. лв. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по договори.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.2 Заеми от финансови институции(продължение)

- (о) На 26 февруари 2013 се подписва договор с Алфа Банк АД за получаване на нова кредитна линия от смесен тип за финансиране на конкретен договор. Общият ѝ размер е 1,667 хил.евро, от които 1,607 хил.евро – за оборотни средства. Усвоената сума към 31декември2013 е 1,196 хил. лв. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по конкретния договор.
- (п) На 04октомври 2013 се подписва договор с Д Банк АД за получаване на нова кредитна линия от смесен тип за финансиране на конкретен договор. Общият ѝ размер е 2,351 хил.лв., от които 1,820 хил.лв. – за оборотни средства. Усвоената сума към 31декември 2013 е 1,412 хил. лв. Кредитните задължения са обезпечени със залог на вземания по конкретния договор.
- (р) Групата е подписала договор с УниКредит Булбанк АД за издаване на корпоративни кредитни карти с лимит в размер на 100 хил. лв. Към 31декември2013 са усвоени 2 хил. лв.

Лихвените проценти по банкови заеми са плаващи, на базата на EURIBOR и SOFIBOR с надбавка.

Във връзка с издаване на банкови гаранции, Групата е сключила кредитно споразумение с БНП Париба – клон София в размер на 1.000 хил. евро. Като обезпечение са учредени залози върху настоящи и бъдещи вземания от клиент с максимален размер от 1,000 хил. евро и е подписана запис на заповед в полза на банката. Към 31декември2013 и 31 декември 2012 Групата няма задължения по заеми във връзка с кредитното споразумение.

Групата е сключила кредитно споразумение за издаване на банкови гаранции с Първа Инвестиционна Банк АД в размер на 1,500 хил. евро. Като обезпечение са учредени залози върху настоящи и бъдещи вземания от клиенти, за които са издадени банкови гаранции. Към 31декември2013 и 31 декември 2012 Групата няма задължения по заеми във връзка с кредитното споразумение

15.3. Изисквания на заемите от финансови институции

Съгласно условията на заемите, Групата следва да отговаря на редица оперативни и финансови изисквания.

Към 31декември2013 Групата е нарушила финансово изискване на банков заем от ЕБВР. Съгласно клаузите на договора, нарушението на изискване по заема може да доведе до промяна на заема като изискуем при поискване от кредитора или до еднократна предсрочна изискуемост на цялото задължение, като тази възможност е предвидена да бъде изразена от ЕБВР писмено. Към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет няма писмено или друго становище от ЕБВР относно последиците от неспазването на това изискване.

Заемът е представен като текущо задължение към 31декември2013 и 31 декември 2012 .

Към 31 декември2013 и 31 декември 2012Групатане е нарушила финансови показатели по останалите договори за заеми.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. Заеми (продължение)

15.4 Заеми от несвързани лица

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2013 включват необезпечени заеми от Изолко ООД и СИП ООД в размер съответно 1,619 хил. лв. и 527 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2013 като срокът за издължаване може да бъде продължен с 1 месец.

Заемите от несвързани лица към 31 декември 2012 включват необезпечени заеми от Енемона Старт АД, Изолко ООД, СИП ООД и други в размер съответно на 180 хил. лв., 956 хил. лв., 479 хил. лв. и 190 хил. лв. Заемите са с лихвени проценти между 8% и 9% и падеж през 2013, като срокът за издължаване може да бъде продължен.

16. Финансов лизинг

Част от дълготрайните материални активи са наети по договори за финансов лизинг. Средният срок на договорите е три години. Средният ефективен лихвен процент по договорите за финансов лизинг е 7 %. Справедливата стойност на лизинговите задължения на Дружеството е близка до отчетната им стойност.

	Минимални лизингови плащания		Настояща стойност на минималните лизингови плащания	
	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Задължения по финансов лизинг с падеж:				
До 1 година	127	589	125	562
Между 2 и 5 години	95	282	87	275
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	222	871	212	837
Намалени с: бъдещи финансови такси	(10)	(34)	-	-
НАСТОЯЩА СТОЙНОСТ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА	212	837	212	837

17. Дългосрочни доходи на персонала

Съгласно изискванията на Кодекса на труда, при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на brutното месечно трудово възнаграждение. В случай, че работникът или служителът е работил в Групата през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на 6 brutни месечни заплати. Към 31 декември 2013 и 2012 Групата е начислила съответно 389 хил. лв. и 81 хил. лв. провизии по дългосрочни доходи на персонала, като за определянето на размера на провизията е използван лицензиран актюер.

Основните предположения, които са използвани от лицензирания актюер при определянето на настоящата стойност на задълженията се основават на следните допускания:

- Демографски допускания
- Таблица за смъртност
- Таблица за инвалидизиране
- Вероятност за оттегляне
- Финансови допускания
- Ръст на заплатите
- Процент на дисконтиране — поради дългосрочния характер на задължението е приложена 4 % годишна норма на дисконтиране

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

17. Дългосрочни доходи на персонала(продължение)

Промяната в сегашната стойност на задължението за дефинирани доходите, както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА 1 ЯНУАРИ	81	81
Разходи за лихви	19	-
Разходи за текущ стаж	155	-
Платени доходи	(80)	-
Актуерна загуба по задължението	244	-
ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА 31 ДЕКЕМВРИ	470	81

18. Търговски и други задължения

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Задължения към доставчици	23,369	12,110
Задължения за дивиденди от привилегирвани акции	2,199	2,067
Задължения към персонала	2,386	1,775
Задължения към осигурителни организации	4,803	1,312
Задължения по ДДС в България и чужбина	4,479	416
Задължение по ДДФЛ в България и чужбина	2,302	1,152
Други задължения	3,254	1,736
ОБЩО ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	42,792	20,568

Други задължения включва 1 500 хил. лв.получен депозит по сделката за продажба на участието в „Неврокоп газ”АД.

19. Провизии

Провизиите представляват начисления за обезщетения за неползвани отпуски в размер на 490 хил. лв. и 622хил. лв. съответно към 31 декември 2013 и 2012.и провизия в размер на 1,450 хил. лв. за изпълнение на договорно задължение към 31 декември 2013 (2012:0), което следва да се изпълни през 2014 година.

20. Приходи от продажби

	Годината, приключваща на31.12.2013	Годината, приключваща на31.12.2012
Приходи от строителни договори	90,601	71,534
Приходи от продажба на електроенергия	52,717	58,685
Приходи от продажби на компресиран природен газ	4,949	4,068
Приходи от услуги	326	387
Други приходи	-	7
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ	148,593	134,681

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

20. Приходи от продажби (продължение)

Информация за строителните договори, по които се работи към края на отчетния период е представена по-долу:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Възникнали разходи по договора и признати печалби (намалени с признати загуби) до момента	285,499	192,085
Минус: Междинни фактурирани суми	(257,651)	(167,682)
	<u>27,848</u>	<u>24,403</u>
Брутните суми, представени в индивидуалния отчет за финансовото състояние се състоят от:		
Брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори	30,342	30,146
Брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори	(2,494)	(5,743)
	<u>27,848</u>	<u>24,403</u>

Удръжките, държани от клиенти във връзка със строителни договори, са в размер на 6,116 хил. лв. и 9,148 хил. лв., съответно към 31 декември 2013 и 31 декември 2012. Авансите получени от клиенти във връзка със строителни договори са в размер на 12,065 хил. лв. и 16,952 хил. лв., съответно към 31 декември 2013 и 31 декември 2012.

Към 31 декември 2013 Ръководството на Групата е направило преглед за обективни доказателства за обезценка на брутна сума, дължима от клиенти по строителни договори, за да се увери, че балансовата стойност на актива не надвишава настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци.

21. Финансови приходи

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2013
Приходи от лихви	6,302	5,708
Приходи от дивиденди	104	71
Приходи от валутни операции	9	17
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	<u>6,415</u>	<u>5,796</u>

22. Използвани материали и консумативи

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Балансова стойност на продадени стоки	54,422	60,043
Разходи за материали:		
Материали за основна дейност	27,512	15,585
Разходи за инструменти	372	262
Електроенергия	305	248
Горива	300	332
Резервни части	49	25
Офис консумативи	211	143
ОБЩО ИЗПОЛЗВАНИ МАТЕРИАЛИ	<u>28,749</u>	<u>16,595</u>

През годината са вложени материали и оборудване на стойност 9,062 хил.лв. по основен договор в Германия.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

23. Разходи за услуги

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
По договори с подизпълнители и други	11,014	9,610
Услуги с механизация	1,508	808
Транспорт	1,939	1,594
Правни, консултантски и посреднически услуги	2,414	1,797
Застраховки	776	1,090
Реклама	7	14
Телекомуникационни услуги	200	225
Наеми	2,954	2,144
Проектиране	842	297
Отопление	51	41
Работни разрешения и тръжни книжа	63	176
Пусково наладъчни работи и контрол	1,086	796
Разходи за поддръжка на офис	250	138
Охрана	59	107
Преводачески услуги	124	79
Куриерски услуги	129	72
Други услуги	151	264
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	23,567	19,252

В отчета за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2013, разходи за такси, ипотеки, гаранции в размер на 1,781 хил. лв. и за банкови такси в размер на 415 хил. лв. са прехвърлени във финансови разходи в бел. 27 на ред Финансови разходи по строителни договори в размер на 1,332 хил. лв. и на ред Такси, ипотеки, гаранции в размер на 864 хил. лв. Сравнителната информация за годината, приключваща на 31 декември 2012 е актуализирана като разходи за такси, ипотеки, гаранции в размер на 1,713 хил. лв. и банкови такси в размер на 144 хил. лв. са представени във финансови разходи в бел. 27 на ред Финансови разходи по строителни договори в размер на 1,112 хил. лв. и на ред Такси, ипотеки, гаранции в размер на 745 хил. лв. Направената промяна е с цел по-добро представяне на финансовите разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

24. Разходи за персонала

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Възнаграждения	24,639	25,434
Социални и здравни осигуровки	3,794	3,357
Разходи за храна	814	782
Разходи за обезщетения и компенсируем отпуск	1,015	657
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	30,262	30,230

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. Други разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Командировъчни	3,158	2,629
Съхранение на оборудване	-	420
Разходи за еднократни данъци и такси	390	551
Представителни разходи	15	273
Брак на дълготрайни активи	155	451
Дарения	60	-
Други	81	-
ОБЩО ДРУГИ РАЗХОДИ	3,859	4,324

26. Други печалби, нетно

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Постъпления от продажби на дълготрайни активи	6,208	867
Балансова стойност на продадени и отписани дълготрайни активи	(5,244)	(802)
Печалба от продажби на дълготрайни активи	964	65
Постъпления от продажби на материали	103	100
Балансова стойност на продадени материали	(71)	(76)
Печалба от продажби на материали	32	24
Последващи премии от продажба на инвестиции	120	-
Приходи от наем	252	402
Приходи от финансиране	105	106
Приходи от консултантски услуги	304	32
<i>Приходи/(разходи) от преоценки и обезценки на активи:</i>		
Разходи за обезценка на ЕСКО вземания	(1,035)	-
Преценка на инвестиционни имоти	(5)	-
Приходи от реинтегриранепровизия от обезценки на заеми и вземания	-	1,589
Разход за обезценка на вземания	(114)	-
Приход от възстановена обезценка на вземания	213	-
Загуба от дисконтиране на вземания по ЕСКО договори	-	(1,831)
Отбив от цедиране на вземания	(247)	(862)
Обезценка на активи класифицирани в обявени за продажба до нетната реализируема стойност	(1,089)	-
<i>Провизии</i>		
Провизия за договорно задължение	(1,450)	-
Призната загуба от отписване на брутна сума по строителни договори – бел. 20	(2)	(170)
Печалби/(загуби) от неустойки, нетно и други	(1,448)	937
ОБЩО ДРУГИ ПЕЧАЛБИ, НЕТНО	(3,400)	292

Отбивът от дисконтиране на вземания представлява дисконт при първоначално признаване на ЕСКО вземания. Използванията дисконтов фактор е приблизително равен на отбива при продажба на тези вземания.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. Други печалби нетно (продължение)

Обезценка и отписване на активи

Спазвайки изискванията на МСС 39, Групата е разработила количествени и качествени показатели за оценка на рисковете, свързани с експозициите си към клиенти и определяне размера на обезценките за счетоводни цели на индивидуална база.

Количествените и качествени показатели за оценка на рисковете включват просрочени плащания, кредитен рейтинг, влошаване на пазарните позиции на клиента и промяна на правната среда, в която Групата оперира.

Всяка експозиция се оценява самостоятелно и ако бъдат идентифицирани рисковете, описани по-горе, се начисляват разходи за обезценка. Определяне на разходите за обезценка включва и очакваните парични потоци, при отчитане на конкретните обстоятелства.

Към 31 декември 2013 Групата е направила анализ на общите приходи и разходи по строителни договори, които не са завършени към края на отчетния период и е признало загуби от обезценки по тези договори в консолидирания отчет за всеобхватния доход в случаите когато очакваната печалба по договора е по-ниска от печалбата, която е призната в предходни отчетни периоди.

Към 31 декември 2013 Групата е направила преглед за обезценка на текущите и нетекущи предоставени заеми и вземания и е признала загуба от обезценка за сумата, с която балансовата стойност на тези активи надвишава тяхната възстановима стойност. Възстановимата стойност е определена като по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на вземанията, и стойността на активите в употреба.

27. Финансови разходи

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Разходи за лихви по заеми	5,014	4,640
Разходи по финансов пасив по привилегировани акции	490	570
Загуба от курсови разлики	92	60
Финансови разходи по строителни договори	3,164	2,645
Такси, ипотeki, гаранции	864	745
Други финансови разходи	-	426
ОБЩО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	9,624	9,086

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. Активи, класифицирани като държани за продажба

Към 31 декември 2013г. Групата е в преговори с намерение за продажба на газовия бизнес, който е структуриран в 100% от капитала на дъщерното дружество "Неврокоп газ" АД и газови активи, собственост на дъщерното дружество "Енемона Ютилитис" АД. Към 31 декември 2013г. Групата е в преговори с ексклузивен купувач. На 30 януари 2014г. Компанията-майка подписва договори за продажба на газовия бизнес на Групата на обща стойност от 6,000 хил.лв. Нетната реализируема стойност на газовите активи, обявени за продажба превишава цената на сделката, в резултат на което е отчетена загуба от 1,089 хил.лв. в отчета за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември 2013г. (виж бел.26).

Активите, класифицирани като държани за продажба са следните:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Имоти, машини и съоръжения	7,669	-
Обезценка на имоти, машини и съоръжения	(1,089)	-
Нетна реализируема стойност	6,580	-
Нематериални активи	26	-
	6,606	-
Пасиви, свързани с активите, обявени за продажба (бел.15.2.)	2,494	-

29. Данъци

Отсрочените данъци са следните:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Отсрочени данъчни активи		
Обезценка на вземания	1,025	3,260
Обезценка на инвестиции	166	241
Данъчна загуба, подлежаща на приспадане	-	117
Провизии	211	74
Други	15	2
Дълготрайни активи	(898)	(1,094)
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ	519	2,600
ОБЩО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ ПАСИВИ	-	(69)

Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2013 и 31 декември 2012 са изчислени като е използвана данъчна ставка в размер на 10%, определена съгласно изменението на Закона за корпоративното подоходно облагане и приложима за периодите на реализиране на временните разлики.

Разходите за данък върху печалбата за периодите, приключващи на 31 декември 2013 и 31 декември 2012 са както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Текущ разход за данък печалба	(40)	(155)
Отсрочен данък във връзка с възникване и обратно проявление на временни разлики	(2012)	25
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	(2,052)	(130)

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. Данъци (продължение)

Изчисленията за ефективния данъчен процент са:

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Загуба преди данъчно облагане	(98)	(981)
Приложима данъчна ставка	10%	10%
Данък по приложима данъчна ставка	(10)	(98)
Данъчен ефект от неподлежащите на приспадане и на облагане позиции	2,062	116
Ефект от различни данъчни ставки в други данъчни юрисдикции	-	112
(ИКОНОМИЯ ОТ) РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	2,052	130
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	2.094%	13%

30. Доход на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на Компанията-майка, на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Продължаващи и преустановени дейности		
Дял от нетната печалба(загуба)за акционерите на Компанията-майка в лева	(1,949,000)	(766,000)
Среднопретеглен брой на обикновени акции	11,933,600	11,933,600
Доходи на акция (в лева) – основни и с намалена стойност	(0.16)	(0.06)

Доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват обикновени акции с намалена стойност.

Както е оповестено в бел. 14 към 31 декември 2013 и 2012 Компанията-майка има издадени варианти и привилегирани акции, които през годините, приключващи на 31 декември на 2013 и 2012 не влияят върху дохода на акция с намалена стойност, тъй като тяхното конвертиране в обикновени акции не би намалило дохода на акция.

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ) Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата, с които има реализирани сделки през 2013 и 2012 години са както следва:

СВЪРЗАНО ЛИЦЕ	ОПИСАНИЕ НА ВИДА НА ВЗАИМООТНОШЕНИЕТО
„Алфа Енемона“ ООД	Асоциирано дружество
„ГлобалКепитъл“ ООД	Дружество под общ контрол
„Джи Ойл Експерт“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Еко Инвест Холдинг“ АД	Дружество под общ контрол
„Ресурс Инженеринг“ ЕООД	Дружество под общ контрол
„Софтгео-Линг 2006“ ООД	Дружество под общ контрол

Таблицата по-долу представя получените приходи от свързани лица:

	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Алфа Енемона“ ООД	104	72
„Еко Инвест Холдинг“ АД	1	1
„Джи Ойл Експерт“ ЕООД	5	3
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА	110	76

През годините, приключващи на 31 декември 2013 и 2012г. Групата няма извършени разходи по сделки със свързани лица.

Таблицата по-долу представя салдата на вземанията от свързани лица към 31 декември 2013 и 31 декември 2012:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
„Джи Ойл Експерт“ ЕООД	1	1
ОБЩО	1	1

Вземанията от свързани лица се състоят от търговски вземания.

Таблицата по-долу представя салдата на задълженията към свързани лица към 31 декември 2013 и 31 декември 2012:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
“Алфа Енемона“ ООД	-	7
ОБЩО	-	7

Задълженията към свързани лица се състоят от брутна сума, дължима на клиенти по строителни договори.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала

32.1 Категории финансови инструменти

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Финансови активи		
Заеми и вземания	145,311	130,136
Парични средства	1,439	4,953
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност	138,991	132,083

Заемите и вземанията включват предоставени заеми от Групата, в това число търговски и други вземания и брутни суми дължими от клиенти по строителни договори.

Във финансовите пасиви по амортизирана стойност са включени получени заеми от Групата, задължения по лизинг, както и търговски и други задължения и задълженията за дивиденди по привилегирани акции.

32.2 Справедлива стойност на финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване” изисква пояснителните приложения към финансовия отчет да съдържат информация за определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които не са представени по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние.

В следната таблица е представена информация за балансовата стойност и справедливата стойност на финансови активи и пасиви:

	Балансова стойност		Справедлива стойност	
	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Финансови активи				
Заеми и вземания	145,311	130,136	145,311	130,136
Парични средства и парични еквиваленти	1,439	4,953	1,439	4,953
Финансови пасиви				
Финансови пасиви по амортизирана стойност	138,991	132,083	138,991	132,083

Преценката на ръководството е, че справедливата стойност на финансовите инструменти се приближава до балансовата им стойност.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала (продължение)

32.3 Управление на риска, свързан с финансови инструменти

Кредитен риск

Групата е изложена на кредитен риск, в случай, че клиентите не изплатят своите задължения.

Състоянието на разчетите с основните контрагенти на Групата е както следва:

Наименование	Тип	Балансова стойност на вземането към	Балансова стойност на вземането към
		31.12.2013	31.12.2012
Контрагент 1	в чужбина	23,100	1,392
Контрагент 2	в страната	6,916	4,286
Контрагент 3	в страната	3,727	4,578
Контрагент 4	в страната	2,499	2,392
Контрагент 5	в страната	2,140	2,402

Балансовата стойност на финансовите активи в консолидирания финансов отчет, нетно от обезценка, представлява максималната изложеност на Групата на кредитен риск. Търговските и други вземания и брутната сума дължима от клиенти по строителни договори не са обезпечени.

Нетна експозиция на вземания от клиенти и предоставени заеми и вземания в размер на 16,958 хил. лв. е обезпечена в полза на банкови кредити със земи, недвижими имоти и вземане до общ размер на обезпечението от 11,945 хил. лв.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата може да има затруднения при изпълняване на своите задължения, свързани с уреждането на финансови пасиви, които изискват плащане на пари и парични еквиваленти или друг финансов актив. Ликвидният риск може да възникне от времева разлика между договорените падежи на паричните активи и пасиви, както и възможността длъжниците да не могат да посрещнат задълженията си в договорените срокове.

Към 31 декември 2013 и 2012 недисконтираните парични потоци по финансовите пасиви на Групата, анализирани по остатъчен срок от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние до датата на последващо договаряне или предвиден падеж, са както следва:

	От 1 м. до 3 м.	От 3 м. до 1 г.	От 1 г. до 5 г.	Общо
Към 31 декември 2013				
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	22,616	22,981	-	45,597
Заеми	5,613	85,968	14,451	106,032
Задължения по финансов лизинг	19	110	95	224
Финансов пасив по привилегировани акции	-	-	3,510	3,510
Общо финансови пасиви	28,248	109,059	18,056	155,363
Към 31 декември 2012				
Финансови пасиви				
Търговски и други задължения	12,738	9,641	-	22,379
Заеми	8,506	103,028	6,538	118,072
Задължения по финансов лизинг	141	421	275	837
Финансов пасив по привилегировани акции	-	-	4,604	4,604
Общо финансови пасиви	21,385	113,090	11,417	145,892

32. Финансови инструменти и управление на финансовия риск и капитала (продължение)**32.3 Управление на риска, свързан с финансови инструменти (продължение)**

Текущите заеми на Групата включват кредитни линии и овърдрафти с падеж през 2013. Групата традиционно предоговаря част от кредитните си линии и овърдрафти.

Кредитните линии от Сосиете Женерал Експресбанк, Уникредит Булбанк, МКБ Юнионбанк и Интернешънъл АсетБанк са целево отпуснати за изпълнението на конкретни строителни договори (виж също бел. 15). Изплащането на тези кредити е обвързано с изпълнението на ангажиментите на Групата по съответния договор и с паричните потоци генерирани от конкретния строителен договор.

Валутен риск

Поради осъществяване на дейността си в национален мащаб и в рамките на ЕС Групата е изложена на незначителен валутен риск. Много малък процент от приходите/разходите се генерират във валути, различни от българския лев и еврото. Поради това ръководството на Групата счита, че ефектът от възможната промяна на валутните курсове не би повлиял съществено на печалбата или загубата.

Лихвен риск

Групата е изложена на риск от промени в лихвените нива основно от получените банкови заеми с променлив лихвен процент, които възлизат на общо на 84,974 хил. лв. и 83,227 хил. лв. към 31 декември 2013 и 2012 и лихвените плащания по тях са базирани на EURIBOR и SOFIBOR плус надбавка. Към 31 декември 2013 и 2012 Дружеството не използва инструменти за компенсиране на потенциалните промени в нивата на EURIBOR.

Ако лихвата по тези получени заеми с променлива лихва се увеличи с 0.5% през 2013 и 2012, това би довело до увеличение на разходите за лихви за годината, съответно намаление на печалбата след данъци, в размер на 425 хил. лв. и 416 хил. лв., и обратно, при намаление на лихвата с 0.5%.

32.4 Управление на капитала

Групата управлява собствения си капитал, за да работи като действащо предприятие и оптимизира възвръщаемостта чрез подобряване на коефициента дълг към собствен капитал. Капиталовата структура на Групата се състои от разплащателни средства, получени заеми и собствен капитал, включващ основен капитал.

Коефициентът на задлъжнялост към 31 декември 2013 и 2012 е както следва:

	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
Заеми	93,368	108,219
Парични средства и парични еквиваленти	(1,439)	(4,953)
Заеми, нетно от парични средства	91,929	103,266
Собствен капитал	54,904	57,239
Коефициент на задлъжнялост (заеми нетно от парични средства отнесени към собствения капитал)	1.67	1.80

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. Условни пасиви

Към 31 декември 2013 и 2012 от името на дружествата в Групата са издадени банкови гаранции, съответно в размер на 33,146 хил. лв. и 40,997 хил. лв., които са предимно във връзка с изграждане на строителни обекти, енергийни и други съоръжения.

34. Отчитане по сегменти

Информацията по оперативни сегменти в настоящия консолидиран финансов отчет е представена по начин аналогичен на оперативните отчети, предоставяни на Ръководството на Групата, на основата, на които се вземат решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени на сегмента и се оценяват резултатите от дейността му.

Оперативните сегменти в Групата са следните:

- Инженеринг, строителство и монтажни дейности (включително енерго-ефективни дейности);
- Търговия с електроенергия;
- Други сегменти, които включват –търговия с компресиран природен газ, управление на активи и други.

Представената таблица по-долу включва приходите, разходите и резултатите на Групата от продължаващи дейности на базата на идентифицираните сегменти:

ЕНЕМОНА АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. Отчитане по сегменти (продължение)

	Приход за сегмент		Разход за сегмент		Печалба/(загуба) от сегмент	
	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	90,788	71,850	(82,937)	(69,403)	7,851	2,447
Търговия с електроенергия	52,748	58,687	(52,030)	(58,672)	718	15
Други сегменти	5,057	4,144	(4,844)	(4,060)	213	84
Общо	148,593	134,681	(139,811)	(132,135)	8,782	2,546
Други печалби/(загуби), нетно			(3,400)		(3,400)	292
Разходи за амортизация			(2,271)		(2,271)	(2,386)
Финансови приходи			6,415		6,415	5,796
Финансови разходи			(9,624)		(9,624)	(7,229)
Загуба преди данъци			(98)		(98)	(981)
Приходи от/(разходи за) данък			(2,052)		(2,052)	(130)
Нетна загуба за годината			(2,150)		(2,150)	(1,111)

	Финансови приходи		Финансови разходи		Разходи за амортизация	
	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	3,535	2,745	(7,629)	(5,053)	(1,854)	(1,972)
Търговия с електроенергия	146	343	(525)	(480)	(7)	(7)
Други сегменти	2,734	2,708	(1,470)	(1,696)	(410)	(407)
Общо	6,415	5,796	(9,624)	(7,229)	(2,271)	(2,386)

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. Отчитане по сегменти (продължение)

Представените приходи и разходи по-горе включват приходи и разходи само от външни клиенти и не включват продажби между сегментите.

Разпределението на активите и пасивите по сегменти е както следва:

	Активи по сегменти		Задължения по сегменти	
	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012	Годината, приключваща на 31.12.2013	Годината, приключваща на 31.12.2012
Инженеринг, строителство и монтажни дейности	154,627	142,235	113,256	101,044
Търговия с електроенергия	10,426	9,853	11,324	10,935
Други сегменти	29,694	44,451	19,375	27,321
Общо	194,747	196,539	143,955	139,300

Географско разпределение

Групата извършва дейност в пет основни държави — България, Германия, Словакия, Великобритания и Норвегия. Групата реализира приходи от продажби и от Турция, Македония, Словения, Естония и други държави.

Информация за приходи от външни клиенти и нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, активи по доходи след напускане и права, произтичащи от застрахователни договори, е представена както следва:

	Приходи от външни клиенти		Имоти, машини и съоръжения	
	За годината, приключваща на 31.12.2013	За годината, приключваща на 31.12.2012	Към 31.12.2013	Към 31.12.2012
България	99,153	88,159	31,456	45,277
Словакия	19,809	18,501	452	406
Германия	15,938	17,492	330	112
Норвегия	743	491	5	5
Великобритания	272	-	6	-
Други	12,678	10,038	-	-
	148,593	134,681	32,249	45,800

През 2013 година Групата започна да извършва дейност във Великобритания чрез откриване на клон.

През 2012 година Групата започна да извършва дейност в Норвегия чрез откриване на клон.

През 2011 година Групата започна да извършва дейност в Германия чрез място на стопанска дейност.

През 2010 година Групата откри клон в Република Словакия.

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2013(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. Събития след отчетния период

На 08 януари 2014 Комисията за финансов надзор одобрява Проспект за публично предлагане на акции на дъщерното дружество ФЕЕИ АД СИЦ. На 16 април 2014 приключва подписката за увеличение на капитала със записани 562 704 броя поименни обикновени безналични акции, всяка с право на един глас и номинална стойност от 1 (един) лв. Емисионната стойност на една акция е 1,80 (един и осемдесет лева), и привлечените средства от емисията са 1 012 867,20 лв. В резултат от увеличението на капитала, участието на Енемона АД намалява от 88.20% на 77.06%.

Продажба на газовия бизнес на групата:

На 16 януари 2014г. са подписани предварителни договори за продажба на газовите активи, собственост на дъщерното дружество Енемона Ютилитис АД. Възнаграждението по сделката е 5,600 хил.лв. Към датата на изготвяне на настоящия отчет са прехвърлени активи за 3,100 хил.лв.

На 30 януари 2014г. е подписан договор за продажба на притежаваните 45 000 акции, представляващи 90% от капитала на дъщерното дружество "Неврокоп газ" АД. Договореното възнаграждение по сделката е 400 хил. лв.